

"Folkeflertallet" og klassekampen

Taler
Oscar Torp

Dato
14 mars 1930

Sted
Oslo

Omstendigheter
Arbeiderpartiets landsmøte. Debatt om nytt prinsipprogram

- 1 Det er spesielt en side av denne sak jeg mener det er grunn til å trekke frem. Det har vært sterkt slått på at når landsstyrets flertall har fremmet dette forslag, er det på sett og vis en uriktig handling likeoverfor de forutsetninger hvorpå vi fikk samlingen i stand. Til det vil jeg si: Styrken ved samlingen, og det som overhodet
5 gjorde det mulig å få samlingen i stand, lå i den kjensgjerning at de parter som gikk sammen, var klar over at de representerte forskjellig syn. Det har vært gjort henvisninger til den åpningstale jeg holdt på samlingskongressen. Men det som der blev sagt, og som anføres her, tilkjennegir nettop at vi måtte være forberedt på at den situasjon vi idag står oppe i på dette landsmøte, måtte før eller senere
10 komme.

- Dernæst vil jeg understreke at ingen av partene ved samlingen gav avkall på den opfatning de hadde i de prinsipielle spørsmål. Vi sa at vårt syn fikk vi kjempe for innenfor partiet. Men vi sa også at man ikke skulde ha anledning til å danne
15 særskilte partier for hver enkelt læresetning hvorom vi var uenige. Grunnlaget for det hele var at til tross for uenigheten i enkelte spørsmål, var vi villige til å skape enhet utad gjennom en organisatorisk samling.

- Det er også sagt her at det er læresetningene som har splittet den norske
20 arbeiderklasse, og at en ny diskusjon kunde på samme måte føre til en splittelse på ny. Hva er sannheten? Er ikke forholdet det, både i 1920, 1921 og 1923, at det var krefter utenfor vårt parti som bragte det resultat med sig at vi fikk partisplittelsen? Det er riktig. Derfor skal vi være litt forsiktig med å si at hver gang det oppstår en indre uenighet, kan man risikere å stå overfor en splittelse. Jeg
25 tror ingen for alvor mener og vil si at noen sak som vi selv reiser kan føre frem til et slikt resultat.

Det er sagt at flertallet søker å underkjenne de parlamentariske maktmidler.

30 Intet er uriktigere. Hva er det flertallet vil gjøre i sterkere grad enn noen gang tidligere? Vi vil sette de parlamentariske midler på plass. Vi sier til arbeiderklassen at uten organisatoriske maktmidler utenfor stortinget lykkes det ikke å gjennomføre sosialismen, selv om vi hadde parlamentarisk flertall. Det å ha flertall, betyr en maktfaktor i arbeiderklassens hender. Men skal det være en
35 maktfaktor av verdi for oss, da må det være underforstått at det flertall må vi ha oppnådd på et klart og konsist grunnlag, slik at de mandater som står bak oss, også er med oss og gjør det mulig for oss å utnytte det maktmiddel som er lagt i våre hender.

40 Det første og viktigste for oss er å gjøre den store masse forståelig med vårt syn. Kan vi dertil gjennom vårt valgarbeid oppnå en sterk parlamentarisk representasjon, er det godt. Men jeg vil sette det slik: Hvis noen av de to ting må lide, så skal det være den siste. For det er ikke og kan ikke bli det primære for et levende arbeiderparti som står med alle sine røtter i klassen og i sin tid.

45 Hva mener man med å ha landsmøter? Er det ikke for å gi det styre som velges et bestemt direktiv, etter at retningslinjene er diskutert og optrukket? Det foreslås her at vi skal innstille oss på å skape et fysisk vern om arbeiderklassens institusjoner, et vern for dens dyreste interesser. Hvis dette landsmøte voterer et
50 slikt forslag ned, forstår jeg ikke hvordan et styre skal ta fatt og realisere en slik affære. Landsmøtets representanter må her kjenne sitt ansvar overfor partiet og medlemmene; det er dere som skal trekke opp retningslinjene for den ledelse som skal virke i de år som kommer.

55 Det er hevdet at det er lite revolusjonært det som hendte omkring arbeiderregjeringen. Den lot sig, sier man, drive vekk ved et lite vift av Johan Ludwig Mowinckel. Er det å være revolusjonær det samme som at man ikke skal regne med de krefter som står bak, med realitetene? Johan Sverdrup så på en genial måte den kamp som vilde komme. Han skapte skytterlagene for å trygge
60 den maktstilling han tilstrepte, og som han regnet med å komme i. Den norske arbeiderklasse må gjøre det samme. Den må stile frem, idet den alltid ser kjensgjerningen i øinene, og innretter sig derefter. Det kan da hende at den beste revolusjonære handling ligger i ikke å gå lenger enn kreftene rekker.

65 Jeg vil be dere om så enstemmig og sterkt som mulig å stemme utsettelsen ned og vedta den innstilling som foreligger fra flertallet i landsstyret.

Kilde

Protokoll over forhandlingene på Det norske arbeiderpartiets 28. ordinære landsmøte. Oslo 1930, s.65-66.

70

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/folkeflertallet-og-klassekampen>

75

80

85

90

95

100

105